

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felelősszerkesztő: KOCSIS BELA

ÁRA: 3 LEI Vasárnap 4 LEI	Az előfizetés ára helyben: Évente 500 lei Félévre 270 Negyedévre 140 Havonta 52 Kézbesítési díj havonta 10	Az előfizetés ára vidékre: Évente 600 lei Félévre 320 Negyedévre 170 Havonta 60 Bérmentve postán küldve	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: BRASOV—BRASSÓ, Kapu-ucca 64—66. szám. — Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 82. sz.	Előfizetési árak külföldre: Évente 800 lei Félévre 500 Negyedévre 250 A portódíjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókjai vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendő vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók	BUKARESTBEN: 4 LEI Vasárnap 5 LEI
---	--	---	---	--	---	---

XXX. ÉVFOLYAM.

BRASOV-BRASSÓ, 1924. május 14. (Szerda)

110. SZÁM.

Az országos néppárt kolozsvári nagygyűlése

Éles támadások a liberálisok ellen — „A kormány nem a nép, hanem saját érdekeit szolgálja“

Vasárnap tartotta meg az Averescu tábornok vezetése alatt álló néppárt erdélyi nagygyűlését Kolozsváron. Bár egyes váratlan és kellemetlen incidensek a gyűlés méltóságát és harmoniáját megzavarták, a néppárti megnyilatkozás fontosságát és várható kihatását politikai életünk fejlődésére elvitathatni nem lehet.

Az Averescu-féle néppárt az erő és önbizalom teljességével futta meg ezúttal is a harci riadót, és pedig két front felé. Hadat üzent a kormánynak és pártjának, melynek megállapítása szerint, jellemző vonása, s ezúttal büne a regalizmus, s az erdélyi román nemzeti pártnak, melynek megállapítása szerint, jellemző vonása, s egyúttal hibája a regionalizmus.

A küzdelem irányelvét pedig a párt főszónoka a nemzeti eszme szolgálatában és a demokratikus elvek érvényesítésében szabta meg, amiket természetesen össze kell egyeztetni.

Hozzá tartozik a néppárt gyűlésének és szerepének jellegéhez a pártnak a parasztságra való erős hivatkozása, mely azt jelenti, hogy az Averescu-párt magát valóban a nép pártjának tekinti.

Az Averescu-féle országos néppárt kolozsvári nagygyűléséről tudósítónk a következőket jelenti:

A memorandum-pör emléke

Vasárnap délelőtt a történelmi nevezetességű Redoute helyiségében tartotta meg nagygyűlését az Averescu-féle országos néppárt. A gyűlésen több mint háromezer ember vett részt, s távolabbi megyékből, Hunyadból, Marostordából, Alsófehértó megyéből is sokan jöttek el. Az intelligencia aránylag gyöngén volt képviselve, s Kolozsvárról is csak kevesen vettek részt az érdeklődés köréből.

Az ülést Baianu esperes volt kamarai alelnök nyitotta meg. Beszédében arra utalt, hogy harminc évvel ezelőtt ugyancsak a Redoute csarnokában folyt le a híres memorandum-pör, melyben a román nép legigazabb képviselői a nemzeti eszméért szenvedtek.

Akiknek el kell hagyniuk az országot

A következő szónok Goga Oktavian volt miniszter volt. Szerinte a néppártnak két irányító szempontja van. Az egyik a nemzeti eszme, melyet a néppárt örökség gyanánt vett át. Hangsúlyozza, hogy bármely nemzethez is tartozzék a román állam polgára, teljes joga van minden politikai, kulturális és gazdasági szabadságra. Minden a múltból származó privilégium megszünt a román népnek a múlt szenvedéseiről meg kell kapnia a reparációt.

Románia földje invázióját képező mindazoknak az elemeknek, melyek nek semmi közük az országhoz. Az ilyeneknek el kell hagyniuk Romániát.

Regionalizmus és Regatizmus

A második irányadó szempont, folytatta Goga, a demokratikus érzés. A néppárt a parasztpártban gyökeredzik. Lámadja a nemzeti pártot és a liberális pártot. Emezek túlságosan érvényesítik a regionalizmust, a liberálisok túlságosan a regatizmust. Nem aka-

runk, ugymond Predeálon túl sem a lelkekre, sem az árucikkekre vámoft.

Az agrárretortot a néppárt teremtette meg, de a liberális párt rosszul hajtotta végre. A néppártnak nincs pénze, de van szíve, nincs bankja, de van meggyőződése.

A néppárt az egész országban tartott népgyűléseket és május 25-én lesz az utolsó Bukarestben. ahol a parasztság tízezerei fognak bizonyosságot tenni a párt igazai mellett. Averescu tábornok, érdemeit méltatva, nagy tetszés mellett fejezte be szónoklását Goga.

A vezér kritikája

Most Garoflid volt földművelésügyi miniszter a romániai gazdasági kérdésekről, különösen Erdély állattenyésztéséről, erdőügyéről és iparáról szól. A liberális kormány mind a három kérdést elhanyagolta. A kormány nem Erdély, s nem a nép, hanem a saját érdekeit szolgálja.

Popovici Euzebin volt kamarai alelnök Bukovina nevében üdvözlöi Erdélyt és támadja a kormányt és a liberális pártot. (Beszéde közben a hallgatóság tevédséből a szabadelvű pártot éljenzi.)

Berlescu Mihály, az agrárkomité volt elnöke Besszarábia nevében szól. A liberális pártot anachronizmusnak nevezi, melynek el kell tűnnie Románia színteréről.

Befejezésül nagy érdeklődés és figyelem közepett maga Averescu tábornok beszélt.

Az egész országban, mindenütt, a társadalom minden rétegében a legnagyobb ellenszenvet és elkeseredést tapasztalta a mostani kormány és pártja iránt és egyúttal azt is, hogy az ország lakosságának minden rétegében tele bizalommal vannak az országos néppárt és küldetese iránt. Az ellenzék büne, ugymond, hogy a liberális párt hatalomra került és hogy még ma is hatalmon van. De mint a háború idején, most is bizik a győzelemben.

Antiszemita tüntetések

Averescu tábornok beszéde alatt már az egyetemi utjak egy csoportja tüntetést rendezett Gróza Péter ellen, akit zsidóbarátsággal vádoltak, s vele szemben Gogát és Averescut tüntetően éltették. A többször megismétlődött demonstráció kínos benyomást keltett s azt a benyomást ébresztette a néppárt tagjaiban, hogy a tüntetés bomlasztó kísérlet volt a nemzeti párt részéről.

Az utjúság egy része a gyűlés után folytatta az antiszemita jellegű tüntetést, de a rendőrség nagyobb nehézség nélkül, simán szétoszlatta a csoportokat s csakhamar beállt a nyugalom.

A néppárt bankettje

Gyűlés után a Newyork szálló éttermében náromszáz terítékes lakoma volt. Averescu tábornok a királyra, Stojan György brassómezei paraszti Averescura, Horváth nagyvárad esperes Gogára, Manoilescu volt iparügyi államtitkár Averescura ülteték poharukat. Több poharköszöntő elhangzása után Averescu újból kifejezte bizalmát a győzelemben, melyet biztosra veszt és örömmel méltatta azt a fegyelmet, mely a néppártban uralkodik.

Közönyösen viselkednek a francia választók

Tizenkét párt kétezerhatszázötvennégy jelöltet állított

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

PARIS, május 12. A német választások lezajlása után — amelyeknek világpolitikai döntő jelentősége kétségtelen — az egész világ érdeklődése Franciaország felé fordul, ahol most vasárnap zajlottak le a választások. És ez érthető is, mert a francia választások eredménye talán még döntőbb lesz az európai politikára, mint a német választások.

A francia választásokra tizenkét párt négyszázhuszonnyolc listával kétezerhatszázötvennégy jelöltet állított. Egyedül Párisban negyvenkét listán ötszázhatvannyolc képviselőjelölt van.

Érdekes a francia pártok programja és a parlamenti pártok alakulása.

A Partie Communiste szigorúan Moszkva utasításait követi, s mindenképp előtérbe a békeszerződések megsemmisítését követeli.

Az Union Socialiste Communiste szindikalista tendenciájú, s a parlamentarizmus legádázabb ellensége.

A szociáldemokraták választási programja a Rajna balpartjának állandó semlegességére és a Jaurés-féle hadseregreform megvalósítására irányul.

A keresztényszocialisták pártja a nők választói jogát követeli, a rendi kamarát, az egyenes adókat, a jóvátételi biztosítást és a nemzetközi együttműködést.

Az egyesült radikális és a radikális szocialistapárt egyaránt ellensége a szocialistáknak, a németeknek és a klérusnak.

A köztársasági reformpárt a hivatali létszám csökkenését és az állami apparátus decentralizációját követeli.

A kormánypárt közismerten nacionalista és szocialista ellenes.

Ehhez a párthoz sorakozik a másik két kormányon levő párt, a republikánus federáció, amely bizonyos pa-

cifista árnyalatot képvisel és a demokráta federáció is, amely antiklerikális árnyalatú.

Az »Action National Republicaine« nemetellenes és a felekezeti béke híve.

A »L' Appel au peuple« pártja a Bonapartisták tömörülése, amely még mindig népszavazást követel az államforma megállapítására.

Az »Action Francaise« a légvadabb diktatúrát követeli és az orleansi herceget tartja vezérének.

Ezek a pártok azok, amelyek sorompóba állanak a mostani választásokon, s amelyeknek sorsa felett tizenegymillió választó dönt.

A francia kormány számol azzal, hogy a mostani választásokon lényegesen kevesebb választó fog leszavazni, mint máskor, mert megállapítható, hogy

a lakosság széles rétegeiben nagyfokú közömbösség mutatkozik a választások iránt.

s így kevesebben fognak szavazni, mint 1919-ben, amikor a szavazóknak kétharmada megjelent az urnák előtt.

Szabadulni akarnak a franciák frankjaiktól

Pénzügyi körökben azonban — a választók közönyössége ellenére — riasztó hírek keringenek, mert éppen most, a választások előtt, erősödött meg az a felfogás, a frank elkövetkezendő rohamos esésének most következett be az első fázisa. Ennek az a magyarázata, hogy a frank multkor első katasztrófájából túlságosan hamar felépült. A gazdasági világban a választások után várják a frank kurzusának ujabbi súlyedését. A közönség megkezdte a frank eldobását, ami hozzájárul a rohamos eséshez. Vajjon a francia pénzügyi államtitkárnak az a törekvése, hogy a frankot egy ujjabb akcióval hamarosan megjavítsa, a választások után sikerülni fog-e, az még egyelőre kétséges.

Győztek a baloldali pártok

Ujabbán érkezett jelentések a francia választások eddigi eredményéről a következőkben számolnak be:

Párisban délután 3 óráig megválasztottak 5 kormánypártit, hat republikánust, három radikális, huszonkilenc radikális szocialistát, kilenc köztársasági szocialistát, huszonkilenc szocial demokratát, és három kommunistát.

Az éjjel két óráig beérkezett eredmények szerint Párisban a kormány párt két mandátumot nyert, a republikánusok kilenc, a baloldali republikánusok tíz, a radikálisok három mandátumot veszítettek, a republikánus szocialisták két, az egyesült szocialisták 1, a kommunisták pedig 7 mandátumot nyertek a régi parlamenti összetételhez képest.

Magában Párisban a nacionalis klub helyzete kedvező, sőt a Páris környéki kerületekben a baloldali teljesen hátraszorult.

A vidéken azonban a helyzet egészen más, s onnan ma reggel tíz óráig beérkezett jelentések szerint a baloldaliak blokkjának százhatvan hely jutott a parlamentben.

A kormány tagjai közül Lasteriére pénzügyminiszter, Lefèvre hadügyminiszter és Leon Daudet megbuktak a választásokon. Peret, a kamara elnöke újból bekerült a parlamentbe.

Teljesen lejegyezték a magyar Jegybank alaptőkéjét

BUDAPEST, május 12. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A pénzügyminiszterium hivatalos adatai szerint a magyar állami Jegybank 30 millió koronás alaptőkéjét teljes egészében lejegyezték.

Jorgáék és Argetoianuék ünnepélyesen fuzionáltak

Vasárnap megtörtént a fúzió ünnepélyes deklarálása

A Brassói Lapok bukaresti tudósítójától.

BUKAREST, május 12. Amire oly soká készültek: a Jorga párt és az Argetoianu párt fúziója tegnap délelőtti pontosan tizenegy órakor megtörtént.

A nagy esemény azzal kezdődött, hogy az Argetoianu párt gyűlést tartott, amelyen maga a pártvezér is személyesen jelentette be a két párt egyesülését, megállapítva, hogy a fúzió érdekében folytatott tanácskozások kielégítő eredménnyel végződtek. Majd felolvasta a fúzió megtörténtéről felvett jegyzőkönyvet, s erőteljes, energikus hangon jelentette ki, hogy az újonnan megalakult pártban a legteljesebb fegyelmet fogja fenntartani. Utána Eliescu Aurél beszélt, aki a fúziónak Románia belpolitikai életére való hatását ecsetelte, utána pedig a párt testületileg felvonult Jorgáék, a nemzeti-demokrata párt helyiségebe, ahol megvizsgált Jorga jelentette be a fúziót.

Ezek után ebéd következett, amely után közös ülés volt, amelyen a két fuzionált párt vezére szólalt fel, s a demokráciáért való erőteljes küzdelem szükségességét hangoztatták, s mindketten az ország megmentőjeként jelentkeztek.

A párt részéről kiadott hivatalos jelentés szerint a fúzió kihirdetésénél nagy tömeg volt jelen, sőt politikai körök szerint az új párt összes tagjai, névszerint Jorga és Argetoianu is jelen voltak az ünnepélyes aktusnál.

Bocsánatot kértek a szatmári szobor-csonkítók

Elégtételt kapott a magyarság

A Brassói Lapok tudósítójától.

SZATMAR, május 12. A Szent László szobor megcsonkításának botránya mára elismult, a magyarság teljes elégtételt nyert, ami a kedélyeket megnyugtatta. A rendőrség néhány óra alatt kiderítette, a tetteseket, akik valóban katonatisztek voltak. A szobor-csonkítók a merénylet után másnap délelőtti önként jelentkeztek Popoviciu ezredes, helyőrségi parancsnoknál, aki mint volt osztrák-magyar katonatiszt, a Mária-Terézia lovagja volt. Az ezredes lovagias, korrekt katonatiszt, aki utasította a szobor-csonkítókat, hogy a legmesszebbmenő elégtételt adják a vallási érzelmeiben megcsonkított katolikus magyarságnak.

Az ezredes e rendelkezésére szombaton délelőtti R. I. főtettes főhadnagy, a szatmári román katolikus főgimnázium volt diákja, egy környékbeli görög katolikus pap fia diszbe öltözve a megjelent Bornemissza Tibor dr. román katolikus püspöknél. A fehérhajú, impozáns termetű agg egyházfőjedelem atyai jóindulattal fogadta a főhadnagyot, aki kijelentette, hogy nem volt szándékában a kegyeletisért. Elmondta azután, hogy a szobor-csonkítást csak véletlenül követte el. Fogadásból akarta kipróbálni, hogy a szobor anyaga miből van, kő az, gipsz-e vagy bronz? A szobor karja véletlenül törött le. A főhadnagy hangsúlyozta, hogy ő nem soványszik, s mint vallásos férfi, egyházának hűséges fia, mélyszélesen sajnálja a történetet.

Bornemissza püspök a magyarázatot elfogadta s megbocsátotta a főhadnagynak s tisztársainak. Vasárnap hajnalban két katona megrenoválta a megcsonkított szobrot. A nyugalom a városban most teljesen helyreállt.

Trifkovics Marko a designált miniszterelnök

BELGRÁD, május 12. Sándor jugoszláv király Trifkovics Markót, a volt kormány törvényegyesítési miniszterét ma megbízta a koncentrációs munkakormány megalakításával. Az ellenzéken a megbízást általában kedvezően fogadják, radikális oldalról azonban azt hangoztatják, hogy Trifkovics küldetése nem fog sikerrel járni. Trifkovics az ellenzéki blokkal szemben azt a követelést támasztotta, hogy szakítson a horvát parasztpárttal. A bloknak a designált miniszterelnök ajánlatára adandó választát holnapra várják.

Csehszlovák-olasz szerződés készül

Benes belgrádi utazásáról nyilatkozik

A Brassói Lapok tudósítójától.

PRAGA, május 12. Benes csehszlovák külügyminiszter a Times prágai munkatársának interjút adott, amelyben kifejtette római utazásának célját. Kijelentette, hogy belgrádi látogatása folytatása lesz a kisanant januári, Belgrádban megtartott konferenciájának.

Ezen a konferencián pendítették meg először az olasz-csehszlovák szerződés lehetőségének eszméjét az olasz-jugoszláv szerződéssel kapcsolatban, amelyet ott és abban az időben kötöttek meg.

A cseh külügyminiszter utazásának közvetlen célja mindamellett az, hogy a cseheknek az olasz-jugoszláv szerződéshez való hozzájárulását szabályozza. Az erre vonatkozó előzetes tárgyalások már befejeződtek.

Benes ezt az interjút egy Magyarországgal kapcsolatban tett nyilatkozatával fejezte be, amelyben azt mondta, hogy

Magyarország és a kisanant egy máshoz való közeledését Magyarország kell kezdeményeznie.

E távirattal kapcsolatban nem lesz érdektelen, ha a csehszlovák-jugoszláv-olasz mozgólódás és szövetezés milyen helyzetet teremt Romániára nézve. Feltűnő jelenség, hogy eme szövetezések hírei között román vonatkozású egyetlen egy sincs, s ezt bukaresti politikai körökben a legkülönbébb kommentárokkal kísérik. Vannak, akik Románia teljes izoláltságáról beszélnek, amelyhez most hozzájárult a francia-román tanácskozásoknak a megszakadása. Franciaország ugyanis hajlandó volna szerződést kötni Romániával, de ez a mód, ahogyan ezt teszi, nagyon emlékeztet a plátói szerelemre, azt mondván, Franciaország, hogy szereti nagyon Romániát, de háború esetén legfeljebb erkölcsi segítséget nyújt. A tárgyalások e pillanatban ebben a stádiumban vannak, a Duca külügyminiszternek Genfből Párisba való visszatérése után kemény dolga lesz, hogy a francia álláspontot megváltoztassa. S mindenesetre sok függ még a jugoszláv királyi párnak május huszonötödiki párisi látogatásától is, s attól, hogy e tárgyalások eredményre vezetnek-e. Egyelőre úgy áll a dolog, hogy Románia ki van kapcsolva ezekből a tárgyalásokból, ami e pillanatban egy cseppet sem biztató jelenség.

A magyar miniszterelnök beszámolója Hódmezővásárhelyen

Öt évi koplalás után ujjaszületik a magyar nemzet — Rendezik a gyülekezési jogot és a szakszervezeti kérdést

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

BUDAPEST, május 12. Vasárnap nagy napja volt Hódmezővásárhelynek, ahol e napon tartotta meg képviselői beszámolóját Bethlen István gróf miniszterelnök. Erre az alkalomra Pesthy Pál igazságügyminiszter, továbbá számos képviselő és főispán is elkísérte a miniszterelnököt. Hódmezővásárhely városi közönsége nagy lelkesedéssel és ünnepléssel fogadta a kormányelnököt, aki a pártelnök megnyitó beszéde után a következőkben tartotta meg beszámolóját.

Az ujjaszületés alapja

— Először — mondotta Bethlen gróf — visszapillantást kell vetnem az elmúlt év munkájára, miközben befogok számolni arról az akcióról, amelyet a kormány a nemzet pénzügyi és gazdasági talpraállítása érdekében folytatott. Másodszor összefoglaló képét fogom adni azoknak a teendőknek, amelyek a közel jövőben a kormányra és a nemzetgyűlésre hárulnak. Bár a külföldi kölcsönakció egyes bázisairól gyakran beszámoltam a nemzetgyűlésnek, mégis összefoglalóan akarok beszélni a dologról, mert a közvéleményben erről a kérdéssről sok balvélemény kering. A politikuskok egyrésze lekiésményi akciónak értékét, míg a másik oldalon egyesek túlzott optimizmust fűznek az akcióhoz. Sem pesszimizmusnak, sem optimizmusnak nem vagyok szószólója, tény azonban, hogy egy egészséges optimizmusnak kell eltöltenie a magyar nemzetet. A kormány most megteremtheti egy akciónak a kereteiben azokat a körvonalakat, amelyekben belül a nemzet egységes ereje kifejeződhet. Mi ennek az akciónak a segítségével az ujjaszületés alapját akarunk megteremteni, az igazi cselekvés azonban a nemzetre hárul. Ha a jövő történetírója megírja a mi jelenünket, megfogja állapítani, hogy a trianoni szerződésnek minden paragrafusa súlyos terheket rótt a nemzetre, ki fogja azonban emelni a három legnagyobb csapást, amelyek a nemzet életének fejlődésére a legsúlyosabban hatottak ki. Az egyik az ország területének feladása, a másik a nemzet lefegyverzése, a harmadik a pénzügyi blokádnak, amelyet Trianon a jóvátételi kérdéssel rótt a nemzetre. A nemzet emiatt öt évig koplalásra volt ítélve, úgy, hogy lehetetlenné vált az országnak, hogy külföldi segítséggel saját gazdaságát talpraállítsa és pénzügyi életét rekonstruálja. Tehát külföldi politikai akciónak kellett folytatni a kormányban. Mindenekelőtt meg kellett nyerni

a nagyhatalmak jóindulatát akciónk részére. Ez volt az első külföldi utam célja, ami teljesen sikerült, mert

a nagyhatalmak közül kelet felől végig támogatta Magyarországot

abban, hogy az akciót sikerrel vezethessük. A további lépés az volt, hogy a kisanant és közöttünk fennálló függő kérdéseket és ellentéteket valahogy elimináljuk és normális viszonyt teremtsünk Magyarországon és a kisanant között. Ezért mentem ki újból Genfbe, meg Párisba, ahol sikerült végleg biztosítani akciónk eredményét.

— Az a körülmény, hogy Amerika egyik kiváló polgárát küldték ide, hogy a kormanynyal összhangban megvalósítsa Magyarország meggyógyításának tervét, bizonyíték arra nézve, hogy semmiféle kicsinyes politikai befolyás nem fog érvényesülni az ország rovására. A harmadik teendő a reparáció elintézése volt. Egy év előtt azt mondtam, hogy nagy terhet és nagy vádat vállalna magára egy olyan kormány, amely könnyelműen belépett a reparációkba. Álláspontomat ma is fenntartom, midőn elégtétellel állapíthatom meg, hogy a kérdést az ország javára sikerült elintéznem.

Akik félték az ellenforradalomtól

Majd ismertette a miniszterelnök, azt a tervet, amelynek segítségével keresztülvihetőnek látta az ország gazdasági lábraállítását. Ennek megkönyvitésére a kormány a legközelebbi napokban megszünteti a kiviteli titáimakat, megszünteti az árvízsgátló bizottságokat és a szénkormánybiztonságokat, majd áttér azoknak a feladatoknak a tárgyalására, amelyek a legközelebb a nemzetgyűlésre és a kormányra várnak. A kivételes intézkedéseknek a kényszerűség volt az oka, de reméli, hogy amint normális mederbe kerül a magyar közgazdasági élet, sikerülni fog a szociális ellenértékét is befizetni. A buntele reformmal kapcsolatban a kormány elhatározta, hogy megszünteti az internálótáborot és revízió alá veszi a gyorsított eljárás alapján hozott büntető ítéleteket.

Az öt év folyamán rendezni fogják a gyülekezési jogot,

e kérdés szabályozására a belügyminiszter törvényjavaslatot fog benyújtani, amelynek során a szakszervezeti kérdést is rendezni fogják. Az emigránsok visszatérésére vonatkozóan kijelentette, szó sincs arról,

hogy a haszontalan nevű vezéremigránsok hazatérjenek Magyarországra, hanem arról, hogy azok, akik az ellenforradalomtól való féltelmükben szöktek meg és a külföldön semmit sem tettek Magyarország ellen, büntetlenül hazatérhessenek, ha erre a bíróság őket érdemesnek találja. Majd a törvényhatósági közgyűlések reorganizálásáról beszélt, amelyet liberális szellemben szándékozik keresztülvinni, s végül a házszabályrevízióról nyilatkozott, amelynek meghonosítását feltétlenül szükségesnek tartja a nemzet érdekében.

Beszéde végeztével a miniszterelnököt hosszasan ünnepelték és zajosn megtapsolták. Utána Pesthy Pál igazságügyminiszter, Koszó államtitkár és Barabás Samu beszélt röviden. A beszámoló után bankett következett, amelyen a polgármester üdvözölte a miniszterelnököt.

Brassói kisemberek pénzére utazik egy bukaresti „nagy” bank

Házasság révén jutott a bank részvényekhez, mely sincs jegyezve

A Brassói Lapok munkatársától.

BRASSÓ, május 12. Pár nap óta négy jólöltözött ember kopogtat be Brassó iparosaihoz és kereskedőikhez, és a frázisok özönét zúdítva a gyakran déli és esti órákban meglepett emberekre a Banca de Credit National bukaresti bank részvényeit, szóval darabonként hétszáz lejért a nyakukba. A kisipar érdekeltjei a kisiparosok felségjelét és hasonlókat hangoztatnak az ügynökök, majd azzal hozzakodnak elő, hogy ez is, meg az is jegyzett már (s ilyenkor egy kis tévedés sem ritka), végül pedig elsütik a nagy ágyút: a bank központja Páris és Bukarest, honnan dolni fog a pénz, a hitel, de csak a részvények részére! Így aztán a hiszékeny emberek lépre mennek és jegyeznek és a jegyzett összeg felét leszurkolják, minek ellenében az agensek nyomban ki is adják még a részvényeket is. Persze prospektust is nyomnak az új részvényesek markába. Csodálatos azonban, hogy a részvényen levő aláírások egyike se olvasható ki, a prospektusban pedig az alapítók, vagy vezetőik név szerint megemlítve nincsenek. Különös, hogy a prospektus szerint az ötvenmillió alaptőke százezer darab részvényből áll, vagyis egy részvény névértéke ötszáz lej és mégis hétszázért adják. Ez szeget ütött több embernek a fejében, mire érdeklődni kezdtek a bank után, melynek részvényeit házalás és maszlalás útján próbálják meg elhelyezni. A beszerzett információk nem valami kedvezőek a jeles bankra nézve. Ezek szerint ugyanis az 1922-ben gründolt részvénytársaság ötvenmilliónak hirdetett alaptőkéje még mindig nincs jegyezve, és a bank működése olyan korlátolt, hogy az üzleti és pénzügyvilágban alig tudnak róla.

Ugy látszik, hogy a bukaresti bank brassói kisemberektől akar igéretekkel és mindentfélé próbálkozásokkal tőkét szerezni. A brassói iparos és kereskedő társadalomnak ilyen pénzintézetre nincs szüksége. Hítelkényei kielégítést nyernek a brassói piacon és ép ezért érdekeltséget is csak a brassói piacon vállalhat. Jó lesz ezért résen lenni!

W. & G. SCHUL RUHAI
A LEGSZEBBEK,
A LEGJOBBAK,
A LEGLEGÁNSABBAK!

A Brassói Általános Fogyasztási Szövetkezet üzletvezetői állás betöltésére pályázatot hirdet. Csak oly egyének pályázhatnak, kik a kötelező 3 nyelvet szóban és írásban bírják, több évi gyakorlatuk van a bel- és külkereskedelemben és ki övadd: 60.000 lei értékű készpénzt vagy egyéb értéket tud a fenti igazgatóságnak biztosítani. Ajánlatok három nyelven és a fizetési igények megjelölésével a fenti szövetkezet igazgatóságához, Braşov, címzendő.

Négy tűz volt Brassóban szombaton

Teljesen leégett a derestyei deszkagyár

A Brassói Lapok munkatársától.

BRASSÓ, május 12. Szombaton dél után és éjszaka négy helyen tűz pusztult Brassóban, illetve a város környékén. A legborzalmasabb tűzveszedelem Derestyében tört ki, amelynek következtében egy több száz munkást foglalkoztató, hatalmas fűrésztelep teljesen odaveszt. Emberéletben szerencsére egyik tűzkatasztrófa sem tett kárt.

Szombaton este félnyolc órakor a Virágsor 17. szám alatt levő Árucsernökban az Electra villamosművek működésében zavar állott be, amely könnyen veszedelmes tüzzé mérgesedhetett volna el, ha idejekorán nem veszik elejét a bajoknak. A kazánban ismeretlen okból tüzfeszültség állott elő, amelynek folytán elrepedt egy cső és a gőz kivetette a lángot a kazánból. Nyomban értesítették a defektusról a tűzoltóságot és a rendőrséget, amely percek alatt kihűtötte a gépet és elfojtotta a tüzet.

Este kilenc óra körül heves gyári tűz színhelye volt Derestyé község. Az ottani fűrésztelepen, amelynek neve Societate Anonima Romane, Valea Zimbruului Fabrica de Cherestea, eddig meg nem állapított körülmények között tűz ütött ki, amelyet már csak akkor vettek észre, midőn a tűz a gyár egész belsejében elharapódzott. A derestyei és bácsfalusi tűzoltóság rövidesen megjelent a helyszínen és a munkássággal együtt nagy energiával hozzákezdett az oltáshoz. A tűz

az egész gyárpületet hatalmába éftette, úgy, hogy a gyártelep megmentésére gondolni sem lehetett.

A tűzoltóság munkája eszerint jobbára csak az égő gyár közvetlen közelében felhalmozott milliós értékű deszkaanyag megmentésére szorítkozott. Ekkor már az egész gyár egy kisérteties, vörös lángtengerben uszott, amely rettentő világosságot és hőséget árasztott széjjel. Az egész falu kiszaladt a tűzhöz, amelynek közelében rendőri kirendeltség vont kordont és tartotta távol a veszedelem színterétől az izgatott tömeget. Az égő gyár épületrészeit rettenetes recsegéssel roskadtak össze egymás után, úgy, hogy félt volt, hogy valamelyik lobogó gerenda a közeli faraktárakra, sőt a munkáslakásokra is átviszi a tüzet. Az égboltozatot köröskörül élénk, piros színek szegélyezték, úgy, hogy a tűz irányát Brassóból is jól lehetett látni.

Brassóban fél tíz óra tájban lejezte a tüzet a tanácsház harangja, mire a belvárosi tűzoltóságot is mozgósították, amely háromnegyed tizenegy órakor megérkezett a helyszínre, ahova egy szakasz katonaság is kivonult a városból. A négy fecskendő és öt sugárcső órákon át szakadatlanul ontotta a vizet a gyárra, úgy, hogy végül fél egy órakor sikerült teljesen eloltani a tüzet. A munkáslakások és a közelben felhalmozott deszkaanyag megvolt mentve, a gyár épülete és gépbereendezése azonban teljesen elpusztult. A kár körülbelül 2 millió lej.

A tűzoltóság még alig fejezte be a munkáját Derestyében, midőn a derestyei rendőrkerület arról értesített telefonon, hogy

Brassóban újabb tűz tört ki a tűzoltóság azonnal vonult oda.

Ez is gyári tűz volt: a Vasut ucca 43. alatt levő Vidor-féle tatelep gépházában keletkezett a tűz, amelynek következtében a gépház telőzete és a gépek összeégték. A tűzoltóság eredményes munkája itt is elejét vette a nagyobb veszedelemnek.

Szombaton délután az Elit kávéházban is tűzveszedelem támadt, amennyiben rövidzárlat folytán hirtelenul kigyulladt a villanyosvezeték és vakítófényességet árasztott széjjel a kávéházban. Különösebb baj itt sem történt.

Az Averescu-párt megbecsüli a kisebbségeket

Goga Octavian nyilatkozata az aktuális kérdésekről

A Brassói Lapok munkatársától.

KOLOZSVAR, május 12. Kolozsvári tudósítónk ma délelőtt felkereste Averescu tábornokot, a Néppárt elnökét, hogy a politikai helyzetre nézve tőle információkat kérjen. Averescu tábornok munkatársunkat megkérte, hogy mivel ő nagyon fáradt, forduljon Goga Oktáviánhoz, a Néppárt másik vezető-emberéhez, aki az ő külön felhatalmazásából minden politikai kérdésre ki merítő felelősséget fog adni.

Munkatársunk erre meglátogatta Goga Oktáviánt, aki a következő nyilatkozatot tette:

A Magyar Párt elismerése

— Közismert dolgot említek, ha kérdésre kijelentem, hogy a Néppárt a Magyar Párttal nemcsak tárgyalást folytatott, hanem bizonyos megállapodásokat is kötött. Pártunk ezt teljesen bátran tette és a felelősséget vállalta is a román közvélemény előtt, amely a megállapodások hírére a legnagyobb jóakarattal fogadta. Nincsen semmi ok arra, hogy a néppárt revízió alá vegye ebben a kérdésben elfoglalt álláspontját, valamint arra sincs, hogy kétkedjék a Magyar Párt szavában, s abban, hogy a paktumot mindkét részen meg fogják tartani. Az erdélyi magyarság kérdése nemcsak belpolitikai jelentőségű, hanem külpolitikai háttérrel fogva is legfontosabb a mi számunkra. Mi természetesen tiszteletben akarjuk tartani az ország kisebbségeinek kulturális és gazdasági szabadságát. Any nyit megantultunk a multból, hogy csak az ország valamennyi polgárának jóléte és megelégedése az a bázis, amelyen az állam jóléte felépülhet. A magam részéről egy életen keresztül küzdöttem a szabadságért. Számomra tehát lehetetlenség, hogy a szabadságnak elnyomója legyek. Nem teszek fogadalmat, ezt a kisebbségek már unják. Volt már egy fogadalom, amelyet a

Nemzeti Párt Gyulafehérvárott tett, s önök jól tudják, hogy amikor ez a párt uralomra jutott, nem váltott be semmit. En ilyen fogadalmat, mint a gyulafehérvári sohasem tettem, mert amit megígértem, azt meg is szoktam tartani.

Megcáfolt antiszemitizmus

— A Néppárt nem gyűlöletet hirdet, hanem nemzeti öntudatot! Csak az a mi ellenségünk, aki a román nemzeti öntudat ellen cselekszik. Ennek a meggyőződésnek nincs támadó jellege a zsidóság és legkevésbé azok ellen, akik a trianoni szerződés szerint romániai állampolgárok. Az idegeneket azonban el kell távoztatni az országból.

A kormány napjai meg vannak számlálva

— Május huszonötödikén lesz a Néppárt bukaresti nagygyűlése. Ha akarjuk 50—100 ezer embert össze tudnánk hozni erre a gyűlésre. Nincs kizárva, hogy a kormány nehézséget fog gördíteni a nagygyűlés megtartása elé, hisz még a kezében van a hatalom. Pedig

ha akarnók három nap alatt kivehetnők kezéből a kormány-palcát, csak hogy ez forradalmi lépés lenne, ami meggyőződésünkkel ellenkeznék.

Nem szoktam jósolni, mégis nyugodtan merem állítani, hogy a kormány még ez év folyamán menni fog. Igen, a bel- és külpolitikai okok következtében a kormány állása teljesen tarthatatlan. Belpolitikailag az ország gazdasági helyzete követeli a liberálisok azonali távozását, de maradását lehetetlen né teszi a külföldi bizalmatlanság is, amely arra vezetett, hogy az idegen tőke nem akar résztvenni az ország gazdasági talpraállításában.

Maniu a kisebbségi jogok respektálásait hirdeti

A nemzeti párt vezérének előadása a kisebbségekről

A Brassói Lapok bukaresti tudósítójától.

BUKAREST, május 12. Vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta meg Maniu Gyula, a román nemzeti párt vezére nagy érdeklődés mellett előadását a Fundatia Carolina a nemzeti kisebbségek problémájáról. Az előadás, amely felette hosszú, de kétségtelenül igen érdekes volt, újból beigazolta, hogy Románia politikussai csak most kezdenek mélyre hatolni annak a problémának, amelynek megoldása egy életkérdés minden olyan államban, amelyben kisebbségek laknak. Csehszlovákia már megoldotta a kisebbségek kérdését, s bár ez a megoldás még nem teljes, s még igen sok pótlandó hiánya van, mégis van más megoldás, amelyre a kisebbségek annyira mennyire támaszkodhatnak és hivatkozhatnak. Jugoszlávia is foglalkozott már behatóan a kérdéssel, bár ott is csak félmegoldásokkal találkozunk, de ezt menti az, hogy — ha eltekintünk a hatalmas horvát kisebbségtől — Jugoszláviának alig van magyar és német kisebbsége. Romániában azonban eddig még semmilyen megoldása sincs a kisebbségi kérdésnek, mert azt, hogy az alkotmány rendelkezéseinek segítségével, de az alkotmány intézkedéseivel szemben rosszul magyarázott és értelmezett nacionalista felfogással a kisebbségeknek politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális életben elnyomásánál egyéb nem jut, megoldásnak tekinteni nem lehet.

Több-kevesebb megértéssel ennek a felfogásnak adott hangot Maniu Gyula most, tegnap megtartott konferenciájában s amit mondott, azt Románia kisebbségei örömmel fogadhatnak, ha élne bennük az évek során már beléjük nevelt szkepszis, amely megtanította őket arra, hogy a nagy, a hivatalos politika a jobb belátás és meggyőződés ellenére sohasem tud a kisebbségi kérdésekben arra a magaslatra emelkedni, amely megfelelne a nagy háború utáni követelményeknek. He lyes: a nemzeti eszmét elejteni nem szabad, de emellett nem szabad megfedkezni a kisebbségek életkérdéseiről, jogairól, amelyeket a békeszerződések is csak szűk mértékben, de intézményesen biztosítottak. A békeszerződésekben lefektetett kisebbségi jogok nem maximumai annak, amit jólszervezett államban a kisebbségeknek nyújtani kell, sőt minimumai, amelyeket kibővíteni, teljesíteni, s az állam érdekei szempontjából is a szükségletnek megfelelően alkalmazni kell.

Egyen oldandó meg a kisebbségi probléma?

Maniu Gyula konferenciájának bevezető részében hosszasan foglalkozott a faji, nyelvi és a vallási kisebbségeknek azzal a küzdelmével, amelyet pusztán a létükért folytatnak. Az erőik mikénti megosztása szűlte meg az utóbbi években a kisebbségek és a kis nemzetek védelmének eszméjét. A világháború nemcsak a nemzeti eszmét diadalát hozta meg, hanem létrehozta azt a koncepciót, amely a rideg nemzeti idea helyébe a nemzetek testvérisülésének megvalósítását akarja helyezni.

A kisebbségi kérdések megoldását min denestre a nemzeti állam eszméjének kell megoldani, a nemzeti állam területi integritásának megvédése mellett azonban figyelemmel kell lennie a kisebbségek kulturális, gazdasági és társadalmi szükségleteinek fontosságára is. A humanitás elvét kell érvényesíteni nemcsak az egyes emberrel szemben, ha nem egységesen az egész nyelvi, vallási és etnikai kisebbségi komplexummal szemben is.

Románia poliglott állam lévén, benne a kisebbségi kérdéseknek egész sorozata vár megoldásra.

A kisebbségek jogai

Különösen a kisebbségek jogaira vonatkozó elvek leszögezése elsőrendű élet-szükséglet az állam keretein belül, s ennek az összszakosság nemzeti szabadságának elvén kell felépülnie. Minden népnek joga van arra, hogy saját intézményeinek élére a saját kebeléből válassza ki vezetőit s hogy a törvényhozó testületekben kellőképpen képviselve legyen. Az egyenlő elbánás elvének, a teljes szabadságnak, a vallási autonómiának az állam-

ban feltétlenül érvényesülnie kell. Mindezt a gyulafehérvári határozatban pontosan leszögezték.

A felekezetek jogai

Ezután áttért Maniu a vallások szabad ságának kérdésére, s kijelenti, hogy

a teljes vallásszabadságot törvényileg intézményesen biztosítani kell.

a felekezeteket fel kell ruházni azzal a joggal, hogy saját költségükön bárhol és bármikor intézményeket tarthassanak fenn ahol saját nyelvüket korlátlanul használhatják. Végleges módon meg kell állapítani azokat az eseteket, amikor a román állam köteles ezekben a kisebbségi egyházi intézményeknek pénzbeli segítséget nyújtani. Véleménye az, hogy

az államnak az egyes felekezeteket igazságos arány és elosztás alapján kulturális és vallási céljaik elérésében segíteni kell.

Ezt az igazságos arányt végérvényesen meg kell állapítani.

Mindenkit saját nyelvén kell iskoláztatni

A közoktatásban azt az elvet kell érvényesíteni, hogy minden népnek joga van önmagát művelni, iskolákat felállítani és minden népnek joga van ahhoz, hogy saját anyanyelvén oktassák.

— Szerintem — mondotta Maniu — a legnagyobb hiba és hiábavaló törekvés az, hogy a kisebbségeket elnemzetellenítsék. Meggyőződésem az, hogy egy jól kiépített és jól szervezett vasútvonal Nagyvárad, Arad, Szatmár, Chisinau, Csernovic, Bazarcsik és Bukarest között sokkal jobb terjesztője a román nyelvnek mint az erőszakos propaganda, amelyet az iskolák képesek kifejezni. Hiszem, hogy a jog, igazság és szeretet alkalmazása helyett az erőszak érvényesítése mindenkor és mindenütt csak ellenőrző hatást ér el.

Meg kell állapítani azt az arányt is, hogy mily mértékben köteles az állam a kisebbségi iskolákban kisebbségi nyelven tanuló gyermekekről gondoskodni. Ami pedig a kisebbségi gyermekeknek román nyelven való oktatását illeti, meggyőződésem az, hogy

a román nyelv kötelező oktatását az elemi iskolák negyedik osztályában kell megkezdeni, amikor már a tanuló tisztában van saját anyanyelvvel.

A kisebbségi nyelvnek a személyes és magánhasználatát feltétlenül szabadnak kell lennie, s szabadnak a kereskedelmi, a vallási életben, szabadnak a népgyűléseken is. Minden sikanéria, minden korlátozás tilos.

A legnagyobb hiba, amit most a legutóbbi napokban is Erdélyben és a Bánságban elkövettek, hogy a nyilvános hirdetések nyelvhasználatára vonatkozólag súlyos korlátozó rendelkezések becsatoltak ki a közigazgatási hatóságok. Ellenkezőleg.

A kisebbségi nyelvek használati jogát ki kell terjeszteni a kisebbségek lakó helyeinek a közhivatalokra is, hogy a városoknak, községeknek, járásoknak és megyéknek minden lakója hatóságával a saját nyelvén érkezhessenek.

Egy külső és egy belső szolgálati nyelvet kell megállapítani a különféle hatóságok számára, s lehetővé kell tenni, hogy a hivatalok a közönséggel való külső érintkezésben a kisebbségek nyelvét a legszelísebb mértékben használhassák.

Lengyelország és Csehszlovákia példája

Lengyelországban és Csehszlovákiában intézményesen gondoskodtak arról, hogy a kisebbségi nyelvek használata igazságos módon biztosítottassék. Igazságszerető és kulturális gondoskodni kell mind azoknak jogairól, akik az állam keretén belül laknak.

Nem szabad a régi hibákat elkövetni

Maniu beszédének befejezésékepen végül visszapillantást vetett az 1848. óta eltelt időre, s rámutatott azokra a hibákra, amelyet a magyar igazgatás követett el a régi Magyarországi kisebbségeivel szemben, s figyelmeztet arra, hogy Románia ne kövesse el ezeket a hibákat, amelyek Magyarországi összeomlását okozták

HIREK

Hir a falunkból.

Falunk felett a hold száll nagy nyugodtan.
Körülte is örök csend, s nyugalom van.

De szép, derűs fénye miatt-e, vagy mi:
Kóbor kutyák lent elkezdik ugatni.

Előbb egy-kettő, később összefognak,
S hajrá az égre fel: versenyt csaholnak!...

A hold az égen ézalatt

Szép csendesen tovább halad.

SZABOLCSKA LÁSZLÓ.

— (A balneológiai kongresszus résztvevői Brassóban.) A tegnapi Bukarestben lezajlott balneológiai kongresszus résztvevői ma délután Brassóba érkeztek. A pályaudvaron a hatóságok és a helybeli orvosi társadalom kiküldöttjei fogadták a vendégeket, akik a délutánt a város látványosságainak megtekintésére fordították.

— (Megalakult a romániai színigyesület.) Bukarestből telefonálja tudósítónk: Pénteken reggel az erdélyi színigyesület képviselőiben Bukarestbe érkeztek Janovics Jenő színigazgató, Szendrey Mihály és Lengyel Vilmos kíséretében, s még a pénteki nap folyamán érkeztek Valjean színiészeti felügyelővel és Manolescu Juonnal, a bukaresti szindikátus elnökével. A szindikátus tegnap, vasárnap reggel ülést tartott, amelyen Valjean szólalt fel, aki sajnálatát fejezte ki afelett, hogy az elmúlt évben különféle intrikák miatt nem lehetett meggyezésre jutni. Ezután elismerését fejezte ki az erdélyi magyar színészet magas színvonaláért, ami reményét fejezte ki, hogy most már sikerül megalkotni az egységes színészszindikátust. Lengyel Vilmos és Manolescu felszólalása után a közgyűlés elhatározta, hogy az erdélyi színigyesület feloszlik és a bukaresti szindikátus fiókjaként fog tovább működni. A tanácskozásokat még ma és holnap folytatják.

— (Dusa Eleonora holtteste Nápolyba érkezett.) Nápolyból táviratozzák: Dusa Eleonora holtteste tegnap érkezett meg Nápolyba, ahol katonai pompával fogadták. A holttestet Nápolyból Rómába szállítják.

— (A katonai Igazságszolgáltatás főnöke Nagyváradon.) Bukarestből telefonálják, hogy Protopopescu ezredes, a katonai igazságszolgáltatás főnöke május tizenötödikén Nagyváradra utazik, hogy jelen legyen a román és magyar politikai foglyok kicserélésének aktusánál.

— (Az amerikai parlament nem járult hozzá japán bevándorlási tilalom elhalasztásához.) Washingtonból táviratozzák: A képviselőház nem járult hozzá Coolidge elnök ama tervéhez, hogy a japánok bevándorlásának eltiltását a jövő év márciusáig elhalasszák.

— (Összevágott holttest a pályaudvaron.) Szombaton éjszaka a vasúti pályaudvaron egy borzalmasan összevágott, megcsontolt férfi hullájára akadtak. Valószínűleg gázolás áldozata az illető. A holttestet becsomagolták a polgári kórházba halotttásházába és a rendőrség hozzáfogott a borzalmas szerencsétlenség körülményeinek megállapításához.

— (Aki megölte őt férjét.) Kolozsvárról jelentik: Legutóbb Balázs Mihály kolozsvári főmozdonyvezető gyanús körülmények között megbetegedett és meghalt majd halála után az a gyanu merült fel, hogy Balázs megmérgezte a vele vadházasságban élő özv. Szabó Vincénét. A gyanúok alapján Szabó Vincénét letartóztatták, mire egy egész sereg tanu jelentkezett a rendőrségen, akik egybehangzóan azt állították, hogy Szabóné megelőzőleg már őt férjét tette el láb alól. Hogy mennyiben felelnek meg a válságnak ezek a súlyosan terhelő vallomások, azt mindeddig nem lehetett tisztázni és így a mára kitűzött bünygyi tárgyalás során csak legutóbbi bűne miatt vonhatóak felelősségre Szabó Vincénét. A vád alapja az volt, hogy a bukaresti vegyvizsgáló intézet véleménye szerint az elpusztult Balázs Mihály holttestben ciankálit találtak. Mivel több tanu nem jelent meg, a tárgyalást elnapolták.

— (Rádió a magyar áruminta vásáron.) Budapestről jelentik: Országsszerte feszült érdeklődés nyilvánul meg a magyar árumintavásár iránt. Az árumintavásárt május 31-én nyitják meg és június 10-ig folytatni. Egy új csoporttal is bővül az árumintavásár, a könyv és papírpapír vásárral, amelyet az Andrássy-ut 69. alatt levő régi Műcsarnokban rendeznek be. A könyv és papírpapír vásáron résztvesznek az összes számottevő könyvkiadók, nyomdák és papírkereskedők, összesen mintegy 160 vállalat képviselteti magát. Ugyancsak az Andrássy-ut Műcsarnokban kerülnek kiállításra a magyar ötvös és iparművészet termékei is. Az árumintavásárnak egy különleges nevezetessége az lesz, hogy a Magyar Távirati Iroda teljes rádióállomást szereltet fel azon, amely a vásárt összeköti a nyugati nagy kereskedelmi gócpontokkal. Az árumintavásár közönségének eszerint módjában lesz majd megismerkednie a csodálatos készülékekkel, amelyek olyannyira elterjedtek a Nyugat országában és amelyek szinte kiküszöbölni látszanak az idő és tér fogalmát.

(*) Még mindig nem sikerült az eredeti DIANA-hoz hasonló jószág sósorszeszt gyártani, azért óvakodunk az értéktelen hamisítványoktól és ügyeljünk a DIANA névre.

— (A franciák rekonstruálták egy német tengeralattjáró motorját.) Párisból jelentik: A Lorient-i hadikikötőben a Luronne ágyúszázad fedélzetén érdekes kísérletet végeztek. A hajó gépezetét két német tengeralattjáró 530 lóerős motorjából rekonstruálták. A gépek szétszedése óriási munka volt, mert tízezer ismeretlen alkatrészről állottak. Még nehezebb volt az összeállítás, miről a németek azt állították, hogy a franciáknak sohasem fog sikerülni. Lorienti jelentés szerint a kísérletek jól sikerültek s a hajó német motorjaival a breszti kikötőbe megy át.

— (Kiütéses tifusz Kézdivásárhelyen.) Amint tudósítónk jelenti, Kézdivásárhelyen kiütéses tifusz lépett fel a katonaság között. Erélyes óvintézkedéssel vágtak elébe a veszedelmes járványnak, és remélik, hogy sikerül a betegséget elfojtani.

— (Az «iglódi diákok» Marosillyén.) A marosillyei műkedvelők a múlt napokban adták elő fényes sikerrel Farkas Imre «Iglódi diákok» című szép énekes diáktelenetét az ottani ref. egyház javára. A jelenvolt közönség örömmel és lelkesedéssel taposolt a műkedvelőinek állandóan fejlődő játékát. A rendezőség gondos és fáradságot nem ismerő munkájának úgy erkölcsiben, mint anyagiakban nagy sikere volt.

— (Egyesületi vadászat.) A Hubertus-vadászegyesület május hó 18-án kötelező egyesületi vadászatot tart a veresmarti területen. Jelenkezéseket az egyesület másodelnöke, Fraenk Viktor fogad el, e hó 15-ikéig. A vadászatot a tagok által bevezetett vendégek is részt vehetnek.

— (Orkán dühöngött Budapest környékén.) Budapestről jelentik: A főváros környékén pusztító vihar dühöngött, amely Kacskeket és Gödöllő körül sok házat döntött össze. A kertekben és a gyümölcsösökben az óriási jégeső tönkretette a termést. Pilis-Major közelében a hatalmas orkán még a telefonoszlopokat is kidöntötte.

(*) Apolló Mozgó. Amennyiben az igazgatóság a villanytelepet ujonnan átépíti, hogy a sok világítási zavarnak gátat vessen, továbbá a természetesen áttekint, modern szellőztetőket ellátja, ezen a héten az Apolló Mozgó nem tart előadást. Vasárnap május hó 13-án lesz az «Orkán» című amerikai filmdrámának a bemutatója.

— (A havadtői harangavatási ünnep.) Marosvásárhelyről jelentik: Havadtői községben, mint már megemlékeztünk róla, tegnap folyt le a harangszentelési ünnepség. Az egyházi ünnepélyen jelen volt Puia vásárhelyi román képviselő és Muica volt liberális képviselő is, akik a banketten Tótfalusi esperest és Kovács Elek tápszerkészítőt mint a marosvásárhelyi magyar társadalom agilis vezetőit köszöntötték fel.

JÓ SIET KIVÁNK.

megjöttek a temesvári huszárok!

A legjobb és legkedveltebb csárdás

Moravetz kiadás, mindenütt kapható.

MINDENKI TUDJA

mi a világhírű

Lysolform

a legelterjedtebb legjobbfertőtlenítőszer!
Bakteriális hatását Európa legelső
bakteriológusai elismerték.
Szagtalan! — Nem mérgező.
NŐKNEK NÉLKÜLÖZHETETLEN! 274 I

(*) A kat. majális sikere érdekében az egyházközség vezetősége és a rendező bizottság már előre minden lehetőt elkövet. Mivel e majális ezidén az egyetlen kat. jellegű és az összes kat. intézményeket és iskolákat magában foglaló egyetemes tavaszi mulatság lesz, a rendezőség ezúton kéri fel a jó ügy minden lelkes barátját vallási különbség nélkül, hogy a jótékony célra való tekintettel szíves munkájával és áldozatkész támogatásával a siker biztosítására szintén közreműködjen. Adományképpen nemcsak nyereménytárgyakat, étel- és ital-féléket, hanem Tőkép a zenedíj fedezésére pénzt is kérünk, melynek nagyobb összegét (100 lejen felül) hírlapilag is nyugtázni fogjuk. A majális június 8-án, Pünkösöd első napján a Honterus-téren lesz, ahol természetesen minél nagyobb számú vendéget is szívesen lát a rendező bizottság.

Tökéletes szabású raglánok csak NEUMANN-nál

— (Megtalálták a bélihurut kórokozóját.) Budapestről jelentik: Knorr Kálmán budapesti orvos megtalálta a bélihurut kórokozóját. Az orvos két hét alatt meggyógyítja a leg súlyosabb bélihurutot is.

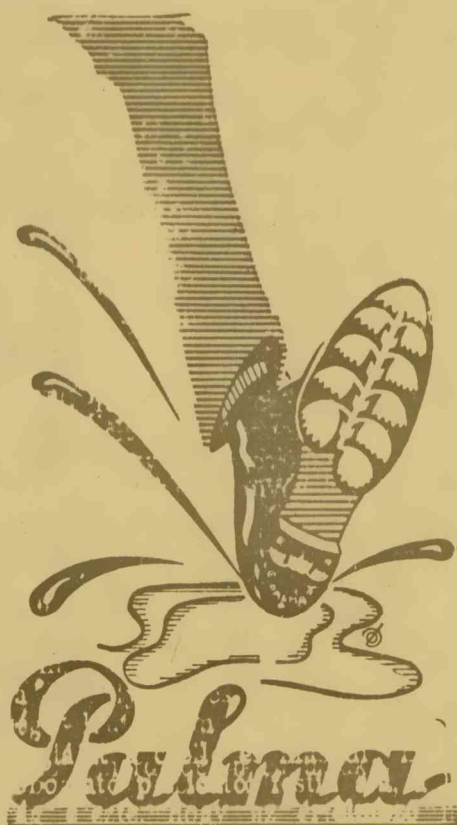
(*) Székrekedés. Oser bécsi professzor a gyomor- és bélbajok hírneves szakorvosa, a FERENC JÓZSEF keserűvizet mindig a legjobb eredménnyel rendelt.

(*) A fejfájás, szédülés, mell-szorulás, szívdobogás, étvágytalanság, gyomorfájdalom, fehér nyelv, rossz szájíz, orv. eseteiben, melyek dugulástól származnak, a Koprol egy pastillája kitisztítja az emésztési utjait és elhárítja a vértöbbletet. Kapható minden gyógyszerárban.

(*) Az értelmes amatőr fényképezési cikkei, ugymint a lemezeket, fényképmásoló papírt, vegyszereket, stb. Lang Henrik Kapu-ucca 52 sz. alatti szaküzletében vásárolja.

SZOVÁTA földön „BERGLEITER PENSIÓ” nyitva.

(*) Egy új szalmakalap 10 lejért. Pillanatok alatt, mintha új volna, olyan hófehér lesz a legpiszkosabb és legdurvább szalmakalapja, ha azt a felülmúlhatatlan fehérítő hatású «Strobin»-nal tisztítja. Meg fog lepődni, hogy a «Strobin»-nal való tisztítás és fehérítés milyen egyszerű. Minden drogériában kapható. Vezérképviselet Uj Románia részére «Chemomana» Brassó, Uj-ucca 27. szám.

kaucsuk-talpvédő
és kaucsuk-sarok
megvéd nedvességtől és meghűléstől.

KÖZGAZDASÁG

Pénzügyminiszterünk újabb balsikere a világpiacon

Meghíusultak a londoni tízmillió font sterlinges kölcsön tárgyalásai

A Brassói Lapok tudósítójától.

BUKAREST, május 12. A legutóbbi minisztertanács meglepetését a pénzügyminiszter szolgáltatta, aki bejelentette, hogy a londoni tíz millió font sterlinges kölcsön tárgyalásai során csaknem elháríthatatlan nehézségek merültek fel és egyelőre azzal kell számolni, hogy a kölcsön nem sikerül. Csak akkor volna remény sikerre, ha valami előre nem látott fordulat kedvezően befolyásolná a londoni pénzpiacot és pénzügyi kormányt, vagy ha titulescunak, a londoni meghatalmazott miniszternek sikerülne kedvező irányba terelnie. De maga a pénzügyminiszter is kijelentette, hogy erre nagyon keves valószínűség áll fenn.

A nehézség abban áll, hogy London pénzkörei ragaszkodnak ahhoz az ismeretes határozathoz, amely szerint addig egyetlenegy újabb román kibocsátásnak sem engedik meg a jegyzését, a londoni tőzsdén, amíg a mostani vitás kérdések rendezve nincsenek. Mivel e téren nem várható kedvező eredmény, a tárgyalások teljesen megszakadtak.

Pénzügyminiszterünk eddigi balkezes kölcsönpolitikája után ez a bejelentés senkinek sem okozhat meglepetést, hiszen az ő következetes munkájának az eredménye az, hogy semmiféle idegen tőke nem hajlandó Romániával üzleti összeköttetést teremteni. De mégis van egy tiszteltteljes kérdésünk a pénzügyminiszterhez: a londoni tőzsde nem tartotta titokban azt az ismeretes határozatot, amely elég szokatlan volt ahhoz, hogy az egész világ sajtója tárgyalja és kommentárokat fűzzön hozzá, — még a bukaresti is, amely köztudomás szerint általában elég rosszul van informálva a világ eseményeiről. S Románia pénzügyminisztere éppen ezt az időpontot tartotta a legjobbnak arra, hogy tíz millió fontos kölcsönért forduljon Londonhoz.

S most már elmondhatja a pénzügyminiszter, hogy miután szakított az olasz pénzpiaccal, majd a francia tőkéket is magára haragította, — elvágta a lehetőséget annak is, hogy a londoni pénzpiachoz fordulhasson segítségért.

Ugyanez a minisztertanács az erdőügyben a következő határozatot hozta: elsősorban az állami erdőket sajátítják ki; másodsorban a jogi személyeket és ott, ahol sem állami erdők nincsenek, sem olyanok, amelyek jogi személyek birtokában lennének, a magánosoké.

A községek erdőszükségletének megállapítására bizottságokat küldenek ki, amelyekben a járási mérnök, a parasztság képviselője és a birtokosság képviselője vesz részt.

A kisajátított erdőket aranyban fizetik. Az eddigi kitermelési szerződések érvényét veszítik. A kisajátított erdők bányakincsei az államéi maradnak.

A legközelebbi minisztertanács szerint lesz.

Az erdélyi mezőgazdaság állapota.

Időjárás: Április hó második felében a hideg esős időjárás tovább tartott, csak helyenként rövid időre voltak derűs meleg napok. A hullott csapadék mennyisége a normálisnál sokkal nagyobb volt és ennek következtében a mélyebben fekvő területek víz alá kerültek. A hőmérséklet a normálisan jóval alul maradt, a hegyvidéken éjjeli fagyok voltak. Elemi csapások közül jégeső és árvíz fordultak elő.

Gazdasági munkálatok: A sok esőzés következtében a talajmivelési, illetőleg vetési munkák erősen vissza vannak maradva. Május elejével alig lehetett a tavaszi kalászosok vetését befejezni, a tengeri vetését pedig csak szórványosan kezdhették meg. A kézi munkaerő az esős időjárás következtében a nagymértékben elhatalmasodott gyomok takarításával foglalkozik.

A vetések állása: Őszi buza. A mélyebb fekvésekben a vízállás következtében erősen kiritkult, másutt szépen fejlődik és bokrosodik. Tavaszi buza. A hűvös időjárás következtében kissé lassan kelt, elég jól fejlődik. Őszi árpa. Vízállásos helyeken kikapustult, más földeken is erősen megritkult. Tavaszi árpa. Lassú kelés után szépen fejlődik, különösen a szárazabb fekvésekben. Zab. Jól kelt és szépen fejlődik. Tengeri. Vetése folyamatban, burgonya csak helyenként kelt, mélyebb fekvésekben a viz sokat ártott, a késői burgonya ültetése a hátrányos időjárás következtében helyenként csak most van folyamatban. Kerti vetemények a hűvös és esős időjárás következtében rosszul fejlődnek, a bab és hüvelyesek vetése folyamatban. Takarmány és cukorrépák vetése és fejlődése az időjárás folytán szintén

elkészt, a mesterséges takarmányok, réti és legelő szénén szenvednek a hűvös időjárásból. Szőlő szőlőn rüsztyezik, munkái az eső folytán elmaradtak. Gyümölcsfák dús virágzásban vannak.

Állatállomány egészségi állapota panaszra nem ad okot.

Új kiviteli illetékek

A tojás illetéke a régi marad

BUKAREST, május 12. A legfőbb vámmeghatározó tanács utolsó ülésén megállapította, hogy a pénzügyminisztériumnak a tojás kivitelére vonatkozó új évi rendelete ma is érvényben van, azaz a tojást május 1 és november 1 között szabad kivinni, darabonként 1.50 lej kiviteli illeték befizetésével. De miért közlik ezt csak a kezdő terminus lejártát után?

Ezenkívül a tanács a következő új kiviteli illetékeket állapította meg: sertés darabonként 1500 lej, a súlyra való tekintet nélkül; sertéshús kilogrammonként 25 lej, mint a marhahús; zsír 35 lej, 60 százalékos 15 lej, vágott 25 lej, vaj 30 lej kilogrammonként.

A rézfeldolgozó ipar védővámjait a tanács az ipar képviselőivel tárgyalta, akik azt kívánták, hogy a mostani vámközlést legalább a tízszerezésre emeljék le. A tanács ebben az ügyben nem hozott határozatot.

A MAI PÉNZPIAC

Hétfő, május 12.

A világpiac képe ma nagyot változott, ha a zürichi zárlatról szóló első hír igaz, mert akkor a francia frank amely nyitáskor még némi javulással indult, zárlatra megkezdte végzetes zuhanását, utját és a cseh korona is olyan nagyot hanyatlott, amelyet egy nap alatt már évek óta nem. A többi valuták is mind hanyatlottak ma Zürichben, csak a magyar korona nem, amely valamivel javult.

A belföldi pénzpiacra reggel 35.40 rezes árfolyamon erősen keresetek avaját frankot, Erdélyben és Bukarestben is, de átlát nem volt; annyira, hogy a keresetű árfolyam egészen 24.80 lejig esel; a zürichi nyitás megkezdése azonban némi nyugalom teremtett, mert a bekövetkezténél sokkal nagyobb esést várak. Délben a következő árfolyamon folyt az átlát a bankok között: egy svájci frank 3.65, egy angol font 876, egy dollár 200, egy olasz lira 8.98, egy cseh korona 5.88, egy lejért 353 osztrák, 450 magyar korona; egy francia frankért 12.40 lej.

Zürich. Devizák (adatok a tegnapitól való eltérések). Zárlat: egy dollár 3.63 (-fél), egy angol font 24.61, száz francia frank 31.87 és fél (?) (-1.88 és fél?) (nyitáskor 34.10 volt), száz olasz lira 25.00 (-10), száz cseh korona 16.00 (-50), száz dinár 6.97 (-7 és fél), száz leva 2.11 és negyed, száz lej 2.88 és háromnegyed (-1 és egynegyed), tízezer magyar korona 3.63 és fél (+2 és fél), tízezer osztr. korona 0.7925, száz frank-korona 129.50 (+ fél).

A bécsi pénzügyi helyzetek válsága. A francia lapok után most már a bukaresti sajtó, sőt az erdélyi sajtó egy része is azt írja, hogy a bécsi pénzügyi helyzetek katasztrofális válságba jutottak. Természetesen azonban, hogy ezek a túlzott hírek is csak a franciák kárörömeivel magyarázhatók. A bécsi nagybankok közül a Depositenbank csakugyan súlyos helyzetbe került, aminek azonban nem a bécsi pénzpiacszorult helyzete az oka, hanem az, hogy Bosel, aki egy ideig a Depositenbank vezére volt, vad spekulációval válságba sodorta az intézetet; de ez a válság sem végzetes, mert a nagybankok már meg is mentették a Depositenbankot és amint kiderült, ezzel nagyvágán jó üzletet csináltak, mert a 30-35.000 koronás ártomány mellett is igen alacsony áron érték el részvényeiket 17.000 koronáért vették át. A francia frankválságából eredő veszteségekről szóló hírek is túlzottaknak bizonyultak és mi meg vagyunk róla győződve, hogy a német pénzpiac régi erejének helyreállításáig Bécs lesz az egyetlen hely, ahová a román gazdasági élet mindig bizalommal fordulhat tekintet, mert Bécs elég erős ahhoz, hogy egy ilyen kezdő állam hitelgyűjteményét kiigazítsa. De természetesen előbb meg kell teremteni azt a külpolitikai légkört, amely a barátságos érintkezés megkezdéséhez szükséges. És ez nem Bécsen múlik.

(—) Új határvámállomások a Bánágban. A Bécsig határának változása folytán a pénzügyminisztérium a következő portokon állít fel határvám-

sokat: Zsombolya, Zsám, Dragánfalva (Draganesti) és a következő helységeken vámkiindulási engedélyt: Latinasu (?), Cruceni (?), Otelek és Laminela (?). A hivatalok vezetői is ki vannak már jelölve.

(—) Szabad a bikák kivitele. Bukaresti jelentés szerint a kereskedelemügyi miniszter javaslatot terjesztett elő a minisztertanácsnak, hogy a tenyésztésre már alkalmatlan bikák kivitelét darabonként 8000 lej kiviteli illeték mellett engedjék meg.

(—) A szabad kiviteli jegyzék bővítése. A kereskedelemügyi minisztérium előterjesztést készített újabb cikkek kivitelének felszabadítására. Elsősorban élelmiszerek kivitelének megengedésétől van szó, mint a tojás, sertéshús, vaj stb. Az előterjesztést a miniszter nemsokára a minisztertanács elé viszi.

SPORT

COLTEA—HARGITA 4:0 (2:0)

BRASSÓ, május 12. A tartalékolva felállított Hargita a hosszú autó-utttól fáradtan, minden ambícióját áldozva vereséget szenvedett a jóformában levő Colteától. A gólokat az első félidőben Buksa és Kozák lőtték, a második félidőben Buksa és Lischko. Jók voltak a Colteából Stolz, Zintz és Lischko. A Hargita góljai a védelem hibájából estek, Löblt nem terhelte felelősség a kapott gólokért, egy kornerlabdát ideálisan védett. Bíró Buzna jól vezette le a mérkőzést.

Coltea ifj.—CFR. ifj.
3:0 (2:0.)

A Coltea állandó fölényben játszott. A gólokat Dinu Badescu 11-esből és egy szép akcióból lőtte. A második félidőben Baboi. Bíró: Drescher jó volt.

Vulkán.

Brasovia—VSC
2:1 (1:0.)

A Brasovia Vulkánban mérkőzött a Camp sorozatért, mely mérkőzéseken a Camp, VSC, Kinizsi, Tac, ATE, és Universitatea vesznek részt. A Brasovia az első félidőben fölényben van és már a 10-ik percben Geller által gólhoz jut, melyet a bíró nem ad meg, majd a 17-ik percben Geller újabb lövést kivágja a kapus, azonban a labdára reaktáló Ágoston hálóba küldi. Majd Erdő labdája jut kapufáról vissza a mezőnybe, azután váltakozó játékok félidő végéig.

A második félidőben változó játék, hol a VSC a többiek támadó, ellenben a Brasovia lefutásai állandó veszélyt jelentettek. A 30-ik percben 11-est ítélt a bíró, a lövést Várhegyi védte, majd azonnal megadta ezen tizenegyeset a bíró Lőrincznek, melyet azután a center ártékesít. Utána váltakozó játékok. A Brasoviából Tóth, Geller, Tritsch és Váli voltak jók, azintén Várhegyi. A VSC-ből Meznér és Czákó a kapuban. Pálinkás sokat elnézett arról ténykedése közben.

Bukarest.

Tricolor-Triumph
4:0 (0:1.)
Venus-Prahova
2:0 (1:0.)
Olympia-Vel-Vartoj
2:2 (1:1.)

Bajnoki mérkőzések.

Kolozsvár.

Haggibor—KKASE
2:1 (1:0.)

Elsőosztályú bajnoki mérkőzés, a Haggibor vezetők gólját Rosenberg lövi az első félidő 42-ik percében, ugyan lövi a második félidő 16-ik percében a második gól is. A KKASE gólját Nagy Lajos révén éri el a 21-ik percben. Bíró: Dr. Morár.

KMTE—Acsulap
0:0

Másodosztályú bajnoki mérkőzés.

Nagyvárad.

Nagyvárad válogatottja—Arad válogatottja
0:0

Váltakozó játék, melyet a zápor miatt a második félidő 30-ik percében félbe kellett szakítani. Az aradi kapus a 26-ik percben egy Rónai által lőtt tizenegyeset véd. Bíró: Nagy Lajos.

Arad.

Arad válogatottja Nagyváradon játszott így csak kisebb jelentőségű mérkőzések voltak; az AAC szerepeltette két kombinált csapatát

AAC. komb.—Glorie CFR. komb.
0:0

AAC komb.—AMTE komb.
2:0 (1:0.)

Temesvár.

Az eredetileg tervezett triál elmaradt és helyette három bajnoki mérkőzést tartottak.

TAC—Sparta

4:0 (2:0.)

Unirea—TMTE

3:0 (1:0.)

Kinizsy—Vulturul

5:0 (1:0.)

Elsőosztályú bajnoki mérkőzések.

Segesvár.

B. CFR.—S. CFR.

3:0 (1:0.)

Másodosztályú bajnoki mérkőzés. A vezető gólt Bakner lövi, a második félidőben a kitűnően játszó Köpe által jut a brassói csapat két újabb gólhoz. Bíró Dr. Grosz körültekintéssel vezette le a mérkőzést.

Sepsiszentgyörgy.

Concordia—Ivria.

1:0 (0:0.)

Barátságos mérkőzés. Az Ivria időnként teljesen leszorította ellenfelét ostromolva kapuját, de a Concordia jó kapusa mindent véd. A gól a második félidő 28-ik percében esett. Bíró Bencze Miklós társyilagosan vezette a mérkőzést.

Kézdivásárhely.

K. S. E.—STV. Segesvár.

2:2 (1:1.)

Eldöntetlenül végződött ez a másodosztályú bajnoki mérkőzés, melyet Suciu bíró kifogástalanul vezetett le.

Marosvásárhely.

MMTE—MSE

1:0 (1:0.)

Az MMTE győzelme nagy meglepetés. A győztes gólt az első félidő 35-ik percében Bányai lőtte. Bíró: Dr. Engelsberg.

Szatmár.

Szatmári Törökvs.—Kolozsvári CFR

3:0 (1:0.)

Barátságos mérkőzés.

Szamosújvár.

Sparta—Universitatea.

1:1 (1:1.)

Barátságos mérkőzés.

Petrozsény.

CAMP—CFR Simeria

3:1 (1:1.)

Barátságos mérkőzés, melyet a CAMP megérdemelten nyert meg.

Külföldi eredmények

Budapest

az esőzések miatt a másodosztályú mérkőzések elmaradtak.

(x) Atlétikai versenyek Budapesten. Az atlétikai versenyekből is a rossz időjárás miatt csak egyes számokat tartottak meg. Husz km-es futás: Első Király Pál egy óra 8 perc 15.7 mp, országos rekord. Egy angol mértőföldes gyaloglásban első Fekete 7 perc 7.3 mp alatt országos rekordnál három tizedmásodperccel gyengébb eredmény.

Sparta (Prága)—Hakruu

4:2 (2:0.)

Cardiff City—Wiconia

2:0 (1:0.)

A négy bécsi futballnap a vendégcsapatok győzelmével végződött.

Páris.

Francia válogatott—Holland válogatott.

0:0.

A két nemzet válogatottjai döntetlen eredménnyel mérkőztek.

(x) Kardvívó olimpiai próbaverseny.

Budapestről jelentik: A próbaverseny döntőjében, első Uhlarik hét, második Bert hat, harmadik Rady hat, negyedik Gara hat, ötödik Schenker öt, hatodik Krancey négy, hetedik Terstyánszky négy, nyolcadik Werkner három, kilencedik Parragh kettő és tizedik Tóth két győzelemmel. Ezekon kívül még olimpiai jelöltek Posta Sándor és Fuchs Jeni kétszeres világbajnokok.

(*) Vívóakadémia Brassóban.

A kerületi vívóverseny után a Honterus tanműzium aulájában vívóakadémiát tarttak. Az akadémián kilenc pár vett részt. A közeli nézőközönség jelenlétében. Kétúttal a Saal-Schenker tör és Saal-Gebauer kard saut. Elismérésben részesült Palliárdi vívómester stílusos munkája egy tör, mint kardsautiljaiban.

(x) Románia második olimpiai rugby

mérkőzése. A Rador jelenti Párisból: Az amerikaiak az olimpiai rugby mérkőzésen 36.0 arányú győzelmet arattak. A kaliforniaiak csapatában 180 centiméternél alacsonyabb és 90 kilogrammnál könnyebb játékos nem szerepel.

Kiadó: Brassói Lapok Nyomdája.

Lázadó szív

A „Brassói Lapok” eredeti regénye. (32)
Írta: SZEDERKÉNYI ANNA.

Zoltán utólrte őket, Marjussza elhallgatott hirtelen.

— De elszaladtatok sógor! . . . Nem birtam hozzájutni eddig.

Marjussza tüntetőleg hagyta ott őket . . .

Zoltán utána nézett. Nem jutott eszébe, hogy miatta ment el. Neki nem volt szüksége rendkívüli alkalmakra, ha a feleségével akart beszélni. Neki nem voltak rendkívüli mondanivalói.

Nem baj, — gondolta, hiszen otthon ugyanis együtt lesznek.

Tamas olyan mozdulatot tett, mintha tartóztatni akarta volna Marjusszát. De azután ernyedten hagyta el magát. Csak félig hallotta, amit a sógor beszélt.

— Én úgy hiszem, kérek, hogy azért a mai világban nem ez kell az embernek . . .

Vacsora után azt mondta Tamas, hogy megfájdult a feje, szeretne járni egyet a Dunaparton. Végig is ment a Lánchídig, de ott meggondolta, leikanyarodott a lépcsőkön és áment a hidon. És azután gyorsított tempóban vissza a B.-tér felé, egyenesen a célnak. A négyemeletes házba csengett be, ahová nem egyszer kísérte Leveleky Annát.

A házfelügyelőnőt megkérdezte, hogy Leveleky Anna kasszony, aki itt és itt szokott szállni, vajon . . .

Az nem várta, hogy elvégezze.

— Csak egy napra jött, kérem, már el is utazott, felelte és zsebrete a borralalót.

Mikor a hidon visszafelé ment, újból eszébe jutott az a nagy fekete gépkocsi, amellyel akkor este találkozott, amikor viszontlátta Leveleky Annát. Már sokszor gondolt rá, hogy kérdezősködni fog Marjusszától ez irányban, de azután mindig elmaradt. Most nem akarta elfelejteni. Mikor hazaért, bekopogott az asszonyhoz. Tudta, hogy még ébren fogja találni. Sohasem aludt tizenkettő előtt és sohasem kelt föl dél előtt.

A Tamas anyja ezt egyenesen erkölcs-telennek ítélte.

— Marjussza, már olyan sokszor akartam kérdezni tőled valamit . . .

Mit? — ismételte az a kérdést elhalóan és a vér lehűzött az arcából. — Amikor olyan komolyan állt előtte az ura, mindig váratlan szerencsétlenségre gondolt. Az emléktárgyai révén kicsit hasonlított az élete a síkkasztóéhoz. Nem tudta, melyik pillanatban fogják leleplezni. — Mit akarsz kérdezni? — és maris hazugságokat gyűjtött, érveket keresett és akadozott a lélegzete. — Vajjon mivel beszélt? Mit hallott? hiszen hazajöhetett ez is, amaz is . . . Azok is ott voltak a táborban . . . De mit tehetett ő róla? Ő volt annak az oka, hogy . . .

Tamas az arcába nézett és a gondolatait firkészte.

— Emlékszel még pontosan . . .

— Mire emlékezzem? . . . Én nem emlékszem semmire . . . Azt hiszed, nem volt más dolgom . . .

— Miért vagy olyan izgatott? . . . Hiszen nem is fontos az egész . . .

Az asszony fellelegzett.

— Ha nem fontos, akkor miért kérdezed? . . .

— Csak úgy . . . Engem érdekel . . .

— Egy nagy gépkocsival találkoztam akkoriban, egy este . . . Persze, bolondság, belátom . . .

Az asszony felfigyelt.

— Mikor beérkeztünk, bennünket is fekete gépkocsira raktak, mint a zsákokat, egymásra keresztbe-kasul és úgy osztottak szét az egészsegügyi táborozásra . . .

— Hiszen én csak ezt akartam tudni — és meg volt róla győződve, hogy akkor este mégis az asszony robogott bele az életébe . . .

— Mit olvasol Marjussza? — és a könyv után nyúlt. Az elhuzta előle.

— Ostobaság.

— És mégis olvasod?

— Mégis.

Most egyedül voltak. Nem zavarta őket senki. Marjusszának azonban már nem volt mondanivalója.

VII.

„A magara maradt szerető dala” . . . A könyv kifordult az Anna kezéből és nyugtalanul ugrott föl a lugas padjáról. Kicsit távolabb, a nagy kert térs pásztián, az intézeti gyermekek hancuroztak. Maskor ő is velük ilyenkor. Nevetett és hempergett a fűben, a gyermekek bukfenceztek körülötte, keresztül rajta és teledobálták virággal.

(Folyt. köv.)

Hölgyek! 2000 női átmeneti- és szalmakalap érkezett

K. Szabó Rózsika Kapu-ucca 40. sz. alatti kalapüzletébe. U. m. Tagál, pikó, Lisré Remájé, pedál stb. — Minden hölgynek saját érdeke miatt kalapját beszereznie, raktáramat megtekinteni, mely utolérhetetlen olcsó és szép. — **M a s a m ó d o k,** engros vételnél óriási kedvezményben részesülnek. — **Tagál kalapok díszítve 175 lei.**

NŐI ÉS FÉRFI CONFECTIO!

TAVASZI NŐI KABÁTOK ÉS COSTÜMÖK, EREDETI FRANCIA MODELLEK
FÉRFI ÖLTÖNYÖK ÉS RAGLÁNOK NAGY VÁLASZTÉKBAN, OLCSÓ ÉS
SZABOTT ÁRAK MELLETT CSAKIS

N.V. & O. Westemean cégnél,

Brassó kaphatók.

Elsőrangú, diszpozícióképes az erdélyi és bánáti piacon legjobban bevezetett munkaerőt kerestünk mielőbbi belépésre.

Részletes ajánlatok referenciákkal elküldendők:

EISENSTÄDTER S. és TÁRSAI

kézműáru nagykereskedés

Timișoara, Piața Tepeș Voda 1

„Rador” 1388 548

HUBERTUS

1 visszarokott 12-ös szarvasagancs, gyönyörű, kiállítás példány. — 110-es agancs, diszes táblán. — 12 drb. 5 agancs különféle nagyságban, diszes táblán. — 1 fegyvertábla, nagyság 200/150 cm., 15 cm. széles kerettel, sarok díszekkel, szép szarvas agancs agalékkal. — 1 ételkosár 4 személyre, tányér, kés, villa, legfinomabb kivitelben. — Azonkívül egy 1/2 lórejű, 220 voltos motor **eladó** Sárköz puskművesnél Fogarason.

VATA DE JOS (ALVÁCZA)

kénes és szénasavas gyógyfürdő. Csodás és páratlan eredménnyel gyógyít: reumát, csúzt, köszvényt, ischiást, lobosodást, benuást, vizértágulást, aranyeret és mindenféle női bajokat.

Közvetlen vonatok Aradról. — Kérjen prospektust. Az igazgatóság.

Aki az egészségre annyira ártalmas dohányzástól egészen le akar szokni, vagy azt a minimumra korlátozni, használja a biztos hatást

“ANTIFUMAL” SZÁIVIZET.

Már egyszeri használat elegendő, hogy undort érezzen, mielőtt akár cigarettára, akár szivarra vagy pipára rágyújt. Ize kellemes! Használati utasítást minden üveghez mellékelek. Egy üveg ára 75 lei, bérmentes szállítással és utánvétellel. Kizárólag kapható: FISCHER JÁNOS gyógyszerárán Lugos II. k. (Bánát)

Tégla ezrenként 1.400.— Lei
Hód farkucserép 1.500.—
Hornvöltcserép 2.800.—
vasuti kocsi rakva.

KÜLLÖVÖLGYI ÉPÍTŐ R.-T.
DICSŐSZENTMÁRTON.

Trasslisztet,

trasscementet, mészkőlisztet, terrazó-anyagot (mozaik) és I. a. oltatlan falimeszet szállít

Friedmann Áron

Racoșul de jos — Alsórákos Brassó mellett.

5965—924. tan. szám.

Hirdetmény.

A városi tanácsnak szüksége van 32.10 m. nyári és 137.70 m. téli szövetre a város-hivatalszolgáknak stb. adandó szolgálati ruhák elkészítésére. Ezen célra f. év május hó 17-én d. e. 10 órakor írásbeli ajánlati tárgyalás fog megtartatni a városi gazdasági hivatalban. Érdeklődők szabályszerűen bélyegzett, 10 % bánatpénzzel ellátott, az áraknak betűkben és számokban, valamint a minőségnek pontos megjelölésével ellátott, saját kezűleg aláírt és a lakcímével ellátott ajánlatokat a fentt kitett óráig a városi gazdasági hivatal elnökeinek vagy helyetteseinek (Ötvös-utca 5., II. emelet, 3. sz. ajtó) a tárgyalás kezdete előtt átadni tartoznak. A közlebbi feltételeket a városi gazdasági hivatalban be lehet tekinteni. Pontos adatokkal nem bíró, hiányos és elkészen beadott, valamint pótajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Brassó, 1924. április hó 11-én.

9103

A városi tanács.

Az előkelő világ cipőkrémje!

2 darab 23.6 kg-os teljes jobb kitérő és 180 méter 23.6 kg-os vágány igen jó állapotban jutányosan eladó !!!!!!!

Megtekinthető „ORENSTEIN & KOPPEL A. G.” Timișoara, III., Boulevard Carol I. No. 4. Telefon 77. Távirat: Publiwerko.

KORONA KÁVÉHÁZ

keres
férfi és női
segédmunkaerőket
a vendégek kiszolgálásához.

JÓ KERESÉST BIZTOSITVA!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy szó ára: 2— lei. — Vastagabb betűvel 4— lei. — Legkisebb apróhirdetés ára 20

9 járatu malom 130 HP. diesel motorral, ser-tészalidával együtt eladó. Cim Kelet hírlapiroda Arad, 552

Kere-ek ha zombérbe 100—150 hold földet lakóházzal és gazdasági berendezéssel, istállóval, disznóállal. Állomás közelében. — Cim D. Popa, Pitești. 9089

Asszonyok könnyű munkára felna-pos állandó foglalkozásra kerestetnek. Jelentkezni lehet Lanczet M. fiai cégnél Marosvásárhely, Fő-tér 64. 9082

Gépész 3 okl. állást keres elsőrangú szakis-merettel és nagy gyakorlattal, gőzgép és gatter szerelő Vida főgépész Cămpeni. 9080

Ügyes felsőruha és fehérnemű varró nő házak-hoz Ajánlkozik. Cim 9077 sz. alatt a kiadóba.

Jó forgalmu cipész üzletemhez Társat keresek vagy átadom (7 munkás dolgozik) 2 szoba konyha kamara pince azonnal kiadódik. Szintén ott egy jókarban levő cserép fedélű odru nagy csűr szabad kézből olcsón eladó. Cim Av-ram Jancu 48 sz. Törökös. 9075

Két tonnás Waf teherautó, nagyon jó karban eladó; esetleg elcserélném ben-zinmotoros cséplő garnitúrával. Nagy Mihály Odorheiu. 9066

Megvételre keresek használt, 18—20 HP. benzin, vagy szivógáz lokomobilokat, esetleg magánjárt is: Lehetnek üzemképtelenek is. Leveleket gép hiba és ár feltüntetéssel. Popp Alexandru Romana Americana Stația de apă Moreni Prahova cimre.

Eladó, villanyerőre berendezett: Székelytúr, Cascavalsaj, trappistasajt, rumadur és ementhal-sajt gyárberendezés. 2000 kg. turó és 2000 lt. napi munkaképességgel. Cim Perdy Károly, Segesvár.

Vizsgázott szeszgyárvezető és gépész több évi gyakorlattal és teljes jártassággal bír, állást keres. Cim szeszgyárvezető Soca-ciu. Jud. Salaj. 6 43

Uj gépekkel felszerelt könyvkötészet vonalzóval vagy anélkül eladó. Érdeklődéseket „800.000” jelige alatt a kiadóhivatala hovábbít. 9034

Modern gépekkel felszerelt könyvnyomda könyv-kötéssel vagy anélkül Erdély nagyobb városá-ban üzembelen eladó. Leveleket „Gyorsajtó” jelige alatt e lap kiadóhivatala továbbít. 9033

Egy jókarban levő jégsekreány eladó. Szt. János-ucca 22. 9018

Keresek fiatal egészséges tisztadadát május végére. Ajánlko-zók írjanak „Rendszerező” jeligére a Brassói Lapok kiadó-hivatalába.

Eladó 10 lóerős benzínmotor 1070 mm. csép-lősekreány Clayton Schutthleworth gyártmány Cim: Nika József Komolau, Háromszék megye.

Gróf Mikes Armin gazdaságában három darab elsőrendű shimethali tenyészbika eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál jószágigazgatóság Zabolaferstrau. 8126

Legmagasabb árat fizetek brillián-sokért, gyémántokért, törött arany-, platina- és ezüstért. H. Ostersetzer, Brassó, Buzasor 9. 8520

Háromszobás családi ház azonnal foglatható, olcsón eladó. Kiadó lakások. Nyá-szezonra butorozott lakások kerestetnek. „Mer-cu” hirdető, Virágsor 12.

Eladó egy nikkelesett gyermekágy Cim: Vasut-ucca 15.

Román-Magyar konyhámál helyeztem a Hosszu-uccából a Katonakörház-szám alá. Fölveszek egy heti, mint havi konyha-sokot, Olcsó, finom és rendes kiszolgálás, Szé-boda Ilona.

Productum likör-, rum- és cognacgy központi irodáját Hosszu-ucca 176 sz. alá helyezte át. Telefonszám 61.

Több vadonutaj hálószoza berendezés, szer-kekreány, olcsón eladó. Vár-ucca 56.

Eladó egy kétjáratu malom 18 HP. benzi-motor, kövek francia 36-os, jó vidék, épülethez szerelék prima gyári. Ára 820.000 lei. Szabó Lajos Székelydája. up. Homoródszentpál. Jud. Odorheiu.

Jól főzni tudó gazdasszonyt keresek, aki a taláshoz is ért. Cim: Berkovitsné Brassó, Körös-ucca 47 sz.

Állást keres középkorú magános nő, egyedül-lélkész, kereskedő, vagy iparosnál gazdasszony-nak. Románul is beszél. Ajánlatok „Csikszereda” jel-gére a kiadóhivatala továbbít.

Kaptagyár teljes felszereléssel részletfizetés-re eladó. Társulás is lehetséges. Eredményes kör-vetítést díjazok, Gönczy ügyvéd, Odorheiu-Székely-udvarhely.

Keresek jól főzni tudó gazdasszonyt. Cim: Weksler Dániel, Ștefan Voda, comitat Bacau.

Elsőrendű nagyobb mennyiségű marhahá-való széná és ősz szalma eladó Pap taná-cnál Csiksomlyón. (Sumuleu).

Keresek megvételre a város bel-ületén 500—1000 mtr-ig háztelket. Cim: Székely-Brassó, Hosszu-ucca 212.

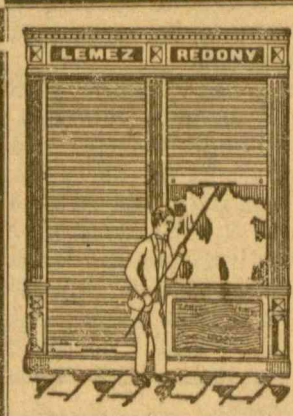
Tusnádfürdőn szobák pensióval és pte-sió nélkül jefoglalhatók. Junius hóban 30% ke-dvezmény. Érdeklődni: Adler, Kapu-u. 14.

Az Eforia gőzfürdőnek szüksége van egy mas-seur-re és egy masszírozó nőre, akik állás-kat azonnal elfoglalhatják. Gyakorlattal bíró előnyben részesülnek.

Egy jókarban levő hatlveges söröző eladó. Tóth, Kereszt-ucca 12. Brașov.

Keresek megvételre 1 szoba, konyhá-butorral vagy külön bejáratu szobát. Ajánla-tokat „Fiatal pár” jeligére a kiadóba kérek.

Destillátór-vegyész (a likör és borszakmában több évi gyakorlattal, elsőrendű erő önálló üzemvezető) szervezői képe-séggel, 38 éves, nő, azonnalra vagy augusztu-1-ére megfelelő állást keres. Ajánlatok „Destilla-tór-vegyész” jeligére a kiadóba kéretnek.

Redőnyök,

a céllemez bolti redőnyök, esslingeni ablak-faredőnyök, Bosswig rácsok, szövött színes ablakfaredőnyök, vászon ab-lakroletták „Floss” göngyöli-tővel, napellenző gépszerkeze-tek, idomvasablakok a legszak-szerűbb kivitelben készülnek:

GRÜNWALD és SZÁNTÓ

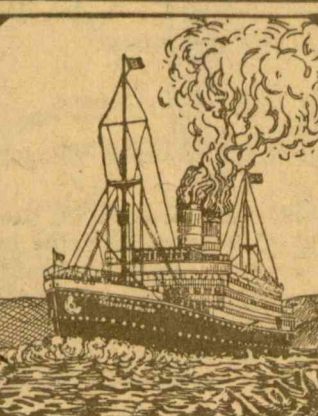
redőnygyárosoknál ORADEA-MARE-NAGYVÁRAD, Strada General Moșoiu (volt Mezey Mihály-u.) 4a. Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk!

ELŐ Lloyd 1896
ERDÉLYRÉSZI ÉKSZERÁRUGYÁR
Cluj, Calea Regele Ferdinand 19.
Tel. Interurb 218. Sörgőncim: Juvaere Cluj.

Ékszerárugyártás és nagykereskedés!
Fogászati arany és forrasztó! Arany-, ezüst-, platina-beváltás! Klenze és Schwarzwaldt órákban vala-mint kina-ezüst tárgyakba nagy lerakati!
Csak viziontelárusítóknak!

KERESÜNK MEGBIZHATÓ,
RENDES TAKARITÓNŐT.

OFA
STR. BRUTARILOR 7.

Legolcsóbb és legkényelmesebb utazási lehetőség Amerika, Canada, Argentína és Braziliába. Vasutal való utazás a hajóig csak 48 óráig tart. Csak egy határ!

FIGYELEM!

A dél amerikai kvóta
még nem telt be,

miel az oda való kivándorlás most korlátlan. Aki tehát gyorsan akar Argentiniába utazni, kérjen pros-pektust a

COSULICH LINE-től

BUCUREȘTI, Cal. Griviței 181.